

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXXV

2019

POZNAŃ – WARSZAWA 2019

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXXV
za rok 2019

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES
SECTION OF HISTORY AND SOCIAL SCIENCES

THE INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

HISTORICAL ANNALS

ESTABLISHED BY
KAZIMIERZ TYMIENIECKI

LXXXV
2019

CONTENTS

STUDIES AND ARTICLES

Tomasz Gałuszka OFP, <i>Mater Polonia</i> . From the studies on the breviary officium in honour of St. Stanislaus of Szczepanów <i>Dies adest celebris</i> , authored by Vincent the Dominican	7
Marcin Sumowski, Ordination of clergy in Late Medieval Prussia.....	27
Mateusz Goliński, The imprisonment of Jews in the Duchies of Świdnica and Jawor in 1381.....	91
Karol Nabiałek, The captains' seals of the Duchies of Oświęcim and Zator until 1563.....	111
Paweł Stróżyk, Studies on selected seals with the arms of the city of Poznań.....	151
Andrzej Kamiński, Constitution, qualifications and membership of delegations participating in the Congress of Westphalia.....	183

MATERIALS

Tomasz Jurek, The statut (Willkür) of the town council of Wolsztyn from 1471.....	207
Piotr Węcowski, A difficult life at large. The correspondence of Karol Buczek with Gerard Labuda from the years 1954-1956	219

REVIEWS.....	239
--------------	-----

POZNAŃ – WARSZAWA 2019

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ZAŁOŻONE PRZEZ
KAZIMIERZA TYMIENIECKIEGO

ROCZNIK LXXXV
za rok 2019

POZNAŃ – WARSZAWA 2019

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES

GLÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN / DIRECTOR OF THE PUBLISHING HOUSE
Tomasz Sobieraj

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA POLSKIEJ AKADEMII NAUK
THE TADEUSZ MANTEUFFEL INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

PEŁNOMOCNIK DYREKTORA DS. CYFRYZACJI CZASOPISM
DIRECTOR'S PROXY FOR DIGITALISATION OF PERIODICALS
Daniel Boćkowski

KOMITET REDAKCYJNY / EDITORIAL STAFF
Redaktor / Editor-in-chief: Tomasz Jurek
Sekretarz / Assistant: Adam Kozak
Członkowie / Members: Tomasz Jasiński, Jerzy Strzelezyk

RADA NAUKOWA / EDITORIAL BOARD
Dániel Bagi (Pécs), Sławomir Gawlas (Warszawa), Ivan Hlaváček (Praga), Krzysztof Mikulski (Toruń),
Henryk Samsonowicz (Warszawa), Thomas Wünsch (Pasawa)

Adres Redakcji / Address of Editor-in-Chief
ul. S. Mielżyńskiego 27/29
61-725 Poznań
tel. 61 848 09 17
e-mail: tnjurek@wp.pl; rh@ihpan.edu.pl

Redakcja językowa
Anna Baziór

Czasopismo recenzowane
Szersza informacja o czasopiśmie:
www.rh-ihpan.edu.pl

Copyright © by Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2019
Copyright © by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, 2019

p-ISSN 0324-8585
e-ISSN 2451-134X

Printed in Poland

Wydanie I
Poznań–Warszawa 2019

TREŚĆ ROCZNIKA

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

Tomasz Gałuszka (Kraków), <i>Mater Polonia</i> . Z badań nad oficjum browiarzowym ku czci św. Stanisława ze Szczepanowa <i>Dies adest celebris</i> autorstwa Wincentego dominikanina	7
Marcin Sumowski (Toruń), Świecenia duchowieństwa w późnośredniowiecznych Prusach	27
Mateusz Goliński (Wrocław), Uwzięenie Żydów w księstwach świdnickim i jaworskim w 1381 roku	91
Karol Nabiłek (Katowice), Pieczęcie starostów księstw oświęcimskiego i zatorskiego do 1563 roku	111
Paweł Stróżyk (Poznań), Studia nad wybranymi pieczęciami z herbem miasta Poznania	151
Andrzej Kamiński (Poznań), Skład, kwalifikacje i liczebność poselstw uczestniczących w kongresie westfalskim	183

MATERIAŁY

Tomasz Jurek (Poznań), Wilkierz rady miasta Wolsztyna z 1471 roku	207
Piotr Węcowski (Warszawa), Trudne życie na wolności. Korespondencja Karola Buczka z Gerardem Labudą z lat 1954-1956	219

RECENZJE

Verwandschaft – Freundschaft – Feindschaft. Politische Bindungen zwischen dem Reich und Ostmitteleuropa in der Zeit Friedrich Barbarossas, hg. von Knut Görich und Martin Wihoda, Wien-Köln-Weimar 2019 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	239
Sébastien Rossignol, <i>Maiestas principum</i> . Herzogsurkunden als Medien der Herrschaftsrepräsentation in Schlesien, Pommern und Pommerellen (1200-1325), Wiesbaden 2019 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	242
Libor Jan, Wer war Meister Heinrich der Walch? Ein fiktiver Notar in einer realen Königskanzlei, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters 73, 2017 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	245
Janusz Bieniak, Zarębowie i Nałęczce a królobójstwo w Rogoźnie, Warszawa 2018 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	246
Běla Marani-Moravová, Peter von Zittau. Abt, Diplomat und Chronist der Luxemburger, Ostfildern 2019 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	250
Dagmara Adamska, Wieś – miasteczko – miasto. Średniowieczne osadnictwo w dorzeczu górnej i środkowej Oławy, Łomianki 2019 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	253
Mateusz Goliński, <i>Dzieje miast praskich do początku XV wieku</i> , Kraków 2018 (<i>Marcin Starzyński, Kraków</i>)	256
Tyler Lange, <i>Excommunication for Debt in Late Medieval France. The Business of Salvation</i> , New York 2016 (<i>Adam Kozak, Poznań</i>)	259
<i>Acta correctoris cleri civitatis et diocesis Pragensis annis 1407-1410 comparata</i> , ed. Jan Adámek, Praha 2018 (<i>Adam Kozak, Poznań</i>)	261
<i>Statuta et acta rectorum Universitatis Carolinae Pragensis 1360-1614</i> , edd. František Šmahel, Gabriel Silagi, Praha 2018 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	263

Přemysl B a r, Diplomacie, právo a propaganda w pozdním středověku. Polsko-litevská unie a Řad německých rytířů na kostnickém koncilu (1414-1418), Brno 2017 (<i>Sobiesław Szybkowski, Gdańsk</i>)	265
Polonica XVI wieku w zbiorach Biblioteki Raczyńskich. Katalog, opr. Dorota G o ł ę - b i e w s k a, Biblioteka Raczyńskich, Poznań 2019 (<i>Michał Bartoszak, Poznań</i>)	269
Tomasz G r a f f, Marcin Campius Wadowita (ok. 1587 – 1641). Duchowny i profesor Uniwersytetu Krakowskiego, Kraków 2018 (<i>Tomasz Gatuszka, Kraków</i>).	273
Korespondencja i gazetki rękopiśmienne Jędrzeja Kitowicza z lat 1771-1776, Warszawa – Bellerive-sur-Allier 2017 (<i>Zbigniew Chodyła, Poznań</i>)	276
Maria P i d ł y p c z a k - M a j e r o w i c z, Stare druki proveniencji zakonnej w Bibliotece Ossolineum, Wrocław 2019 (<i>Michał Bartoszak, Poznań</i>)	281
Współpracownicy rocznika.	287
Lista recenzentów Roczników Historycznych	288

Współpracownicy Rocznika

- mgr Michał Bartoszak, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii, Polska Akademia Nauk, ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: michal_bartoszak@wp.pl
- dr Zbigniew Chodyła, ul. Szeherazady 9, 60-193 Poznań, e-mail: zchodyla@gmail.com
- dr hab. Tomasz Gałuszka OP, Dominikański Instytut Historyczny, ul. Stolarska 12, 31-043 Kraków; Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Katedra Historii Starożytnej Średniowiecznej, ul. Kanonicza 9, 31-002 Kraków; e-mail: galuszkaop@gmail.com
- prof. dr hab. Mateusz Goliński, Instytut Historyczny, Uniwersytet Wrocławski, ul. Szewska 49, 50-139 Wrocław, e-mail: matgol@poczta.onet.pl
- prof. dr hab. Tomasz Jurek, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii, Polska Akademia Nauk, ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: tjurek@wp.pl
- dr hab. Andrzej Kamiński, prof. IH PAN, Pracownia Historii Pomorza i Krajów Bałtyckich, Instytut Historii, Polska Akademia Nauk, ul. S. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: kamienski1934@onet.pl
- mgr Adam Kozak, Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu, Instytut Historii, Polska Akademia Nauk, ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań, e-mail: adamnichalkozak@gmail.com
- dr Karol Nabiałek, Instytut Historii, Uniwersytet Śląski w Katowicach, ul. Bankowa 11, 40-007 Katowice, e-mail: karol.nabialek@us.edu.pl
- dr hab. Marcin Starzyński, prof. UJ, Zakład Nauk Pomocniczych Historii, Instytut Historii, Uniwersytet Jagielloński, ul. Gołębia 13, 31-007 Kraków, e-mail: starzynski@ymail.com
- dr hab. Paweł Stróżyk, prof. UAM, Wydział Historii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań, e-mail: paszeko@amu.edu.pl
- dr Marcin Sumowski, Pracownia Słownika Historyczno-Geograficznego Prus Średniowiecznych, Instytut Historii i Archiwistyki, Wydział Nauk Historycznych, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Bojarskiego 1, 87-100 Toruń, e-mail: m.sumowski@gmail.com
- dr hab. Sobiesław Szybkowski, prof. UG, Zakład Historii Średniowiecza Polski i Nauk Pomocniczych Historii, Instytut Historii, Uniwersytet Gdański, ul. Wita Stwosza 55, 80-952 Gdańsk, e-mail: sobieslaw.szybkowski@ug.edu.pl
- dr hab. Piotr Węcowski, Instytut Historyczny, Uniwersytet Warszawski, Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa, e-mail: pwecowski@uw.edu.pl

Lista recenzentów Roczników Historycznych

- dr Anna Adamska (Universiteit Utrecht)
- prof. dr hab. Jacek Banaszkiewicz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin; Instytut Historii PAN, Warszawa)
- prof. dr hab. Agnieszka Bartoszewicz (Uniwersytet Warszawski)
- prof. dr hab. Hans-Jürgen Bömelburg (Justus-Liebig-Universität Gießen)
- prof. dr hab. Roman Czaja (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- prof. dr hab. Marek Derwich (Uniwersytet Wrocławski)
- prof. dr hab. Wojciech Drelicharz (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Sławomir Gawlas (Uniwersytet Warszawski)
- prof. dr hab. Mateusz Goliński (Uniwersytet Wrocławski)
- prof. dr hab. Ivan Hlaváček (Univerzita Karlova, Praha)
- dr dr h. c. Winfried Irgang (Herder-Institut, Marburg, emeritus)
- prof. dr hab. Andrzej Janeczek (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa)
- prof. dr hab. Jarosław Jarzewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- prof. dr hab. Michał Kara (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Poznań)
- prof. dr hab. Edmund Kizik (Uniwersytet Gdański; Instytut Historii PAN)
- prof. dr hab. Maria Koczerska (Uniwersytet Warszawski)
- prof. dr hab. Marek Daniel Kowalski (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Paweł Kras (Katolicki Uniwersytet Lubelski)
- prof. dr hab. Christian Lübke (Universität Leipzig)
- prof. dr hab. Halina Manikowska (Instytut Historii PAN, Warszawa)
- prof. dr hab. Roman Michałowski (Uniwersytet Warszawski)
- prof. dr hab. Krzysztof Mikulski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- prof. dr hab. Zdzisław Noga (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków)
- prof. dr Judith Olszowy-Schlanger (École Pratique des Hautes Études, Paris)
- prof. dr hab. Krzysztof Ożóg (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Zenon Piech (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Andrzej Radziwiński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski)
- prof. dr hab. Krzysztof Skupiński (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)
- prof. dr hab. Leszek Paweł Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski)
- prof. dr hab. Stanisław A. Sroka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Paweł Stróżyk (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)
- prof. dr hab. Adam Szweda (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- prof. dr hab. Sobiesław Szybkowski (Uniwersytet Gdański)
- prof. dr hab. Martin Wihoda (Masarykova univerzita, Brno)
- prof. dr hab. Jacek Wijaczka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- prof. dr hab. Jan Wroniszewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- prof. dr hab. Piotr Wróbel (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Hanna Zaremska (Instytut Historii PAN, Warszawa)
- prof. dr hab. Maciej Zdanek (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- prof. dr hab. Michał Zwierzykowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań)